

HOOFDSTUK 8 – HET SACRAMENT VAN DE HEILIGE WIJDING

Een van de belangrijkste sleutels tot het begrijpen van het sacrament van de Heilige Orde is het begrijpen van de missie van Christus. Inzicht in hoe Jezus Zijn missie aan de apostelen en aan alle gelovigen heeft toevertrouwd, ieder op zijn eigen unieke manier, zal ons helpen onze kennis van het sacrament van de Heilige Orde te verdiepen.

De missie van Christus

Laten we beginnen met een paar vragen. Wat was de missie van Christus? Wat kwam Hij op aarde doen? De beste manier om deze vragen te beantwoorden is door alles te onderzoeken wat in het Oude Testament naar Zijn komst wees. Daar zien we wat we ‘voorafbeeldingen’ van Christus noemen. Dit zijn mensen, woorden en daden waarmee God Zijn komst naar de aarde voorbereidde om Zijn missie te volbrengen. We kunnen met name drie voorafbeeldingen aanwijzen die God in het Oude Testament gaf en die vervuld worden in de missie van Christus: 1) de Levieten; 2) de profeten; en 3) de koningen.

Levitishe priesters: Vanaf het begin der tijden, na de zondeval van Adam en Eva, nodigde God de mensheid uit om een proces van verzoening voor de zonde te beginnen. Kaïn en Abel waren de eersten die dieroffers aan God brachten ([Genesis 4:3-5](#)). Abels offer was aanvaardbaar voor God, omdat het de eerstgeborene van zijn kudde was. Daarna bracht Noach een offer aan God ([Genesis 8:20-21](#)). En wie kan het offer van Abraham vergeten (Genesis 22)? God riep hem op om zijn eerstgeboren zoon, Isaak, te offeren, maar hield hem tegen vlak voor het offer, zodat hij in plaats daarvan een ram kon offeren.

Uiteindelijk vormde God het volk Israël en leidde Hij hen door Mozes en Aäron uit de slavernij in Egypte. De gave van vrijheid van slavernij in Egypte werd ingesteld met het eerste Pascha. God liet Mozes en Aäron het volk onderwijzen:

Zeg tegen de hele gemeenschap van Israël: Op de tiende van deze maand moet ieder gezin een lam aanschaffen, één per huishouden. Als een huishouden te klein is voor een lam, zal het samen met de naaste buur een lam aanschaffen en de kosten van het lam verdelen naar rato van het aantal personen en wat ieder huishouden consumeert. Het lam moet een eenjarig mannelijk lam zijn, zonder gebreken. U mag het van de schapen of de geiten nemen. U moet het bewaren tot de veertiende van deze maand, en dan zal het, in de avondschemering, in de vergadering van de hele gemeenschap van Israël geslacht worden. Men zal wat van het bloed nemen en daarmee de twee deurposten en de bovendrempel van de huizen smeren waar men het eet. ([Exodus 12:3-7](#))

Elk huis bracht een dieroffer, besprenkelde de deurposten met bloed en bereidde zich voor op de bevrijding. Vele jaren later, toen ze zich in het nieuwe Beloofde Land Israël hadden gevestigd, vormde God het Levitische priesterschap uit de nakomelingen van Aäron. God gaf diverse instructies (te vinden in Exodus en met name in het boek Leviticus) die de Levitische priesters begeleidden bij hun plicht om offers te brengen. Salomo bouwde de eerste tempel, die gewijd was aan offers. Dieroffers werden voortgezet tot na de tijd van Christus, toen de tweede tempel in 70 na Christus werd verwoest en nooit meer herbouwd.

Zonder een uitputtende studie van het Levitische priesterschap te geven, volstaat het te zeggen dat deze priesters, net als al hun voorgangers die offers brachten aan God, voorafschaduwingen waren van de ene Hogepriester, Jezus Christus, die Zichzelf offerde als het volmaakte en smetteloze Lam van God, de eerstgeboren Zoon, om de zonden van de wereld te verzoenen. Jezus was de laatste en ultieme Priester die Zichzelf offerde als het laatste en ultieme Offer.

Profeten: Andere voorafschaduwingen van Christus in het Oude Testament waren de profeten. Zij werden door God geroepen en met de Heilige Geest gezalfd om Gods boodschap te verkondigen. Het was doorgaans een boodschap van bekering en omkeer, waarmee God Zijn afgedwaalde volk voortdurend tot Zichzelf terugriep. De profeten waren mannen van God ([1 Samuel 2:27](#)), dienaren en boodschappers van de Heer ([Jesaja 42:19](#)), zieners ([Jesaja 30:10](#)), vervuld met de Geest ([Hosea 9:7](#)) en wachters voor het volk ([Ezechiël 3:17](#)).

Er waren officiële profeten die door God waren aangewezen en voor die rol waren gezalfd, en er waren profeten die niet formeel de titel kregen, maar

desalniettemin als Gods boodschappers optraden. Abraham werd door God een profeet (woordvoerder) genoemd in [Genesis 20:7](#). Aäron was een woordvoerder van Mozes, die een boodschapper van God was in [Exodus 7:1](#).

De bekendste formele profeten zijn Jesaja, Jeremia, Ezechiël en Daniël, omdat er veel over hen is opgeschreven. Zij worden de Grote Profeten genoemd. Er zijn ook twaalf Kleine Profeten: Hosea, Amos, Micha, Zefanja, Haggai, Zacharia, Joël, Obadja, Jona, Naüm, Habakuk en Maleachi. Daarnaast werd Jozua ook als profeet beschouwd, net als Samuel. Jozua volgde Mozes op en leidde het volk naar het Beloofde Land, en Samuel was de laatste van hen die als rechters werden aangeduid.

Net als bij het gedeelte over het priesterschap hierboven, zouden we uitgebreid kunnen ingaan op de oudtestamentische profeten, hun werken en de unieke omstandigheden waarin ieder van hen zich bevond. Maar dat is niet het doel van dit hoofdstuk. Het doel is veeleer om aan te tonen dat profeten een belangrijke rol speelden vóór Christus, door het volk op verschillende manieren voor te bereiden op de komst van de Messias. In het bijzonder spraken ze voortdurend namens God en riepen ze het volk op om terug te keren tot God en hun zondige wegen te verlaten. Ze spraken de waarheden van God en werden daartoe door God geïnspireerd.

De grootste profeet uit het Oude Testament vinden we eigenlijk in het Nieuwe Testament. Johannes de Doper is de grootste en tevens de laatste profeet uit het Oude Testament, omdat hij de directe voorloper van Christus was. Hij bereidde de weg voor Zijn spoedige komst.

Jezus neemt deze nieuwe rol van Profeet der profeten op zich door te komen als de Waarheid zelf. Hij is de Waarheid, de Weg en het Leven. Hij is het Woord van God in zijn volheid. Hij is de definitieve en laatste "verklaring" van God die alle waarheid openbaart. Jezus is de vervulling van alle profeten.

Konig : In onze tijd hebben we de neiging om de burgerlijke overheid en de kerk van elkaar te scheiden. We spreken dan van de 'scheiding van kerk en staat'. Daardoor kunnen we in de val lopen en denken dat dit een scheiding van God en de burgerlijke overheid betekent. Maar is dit Gods bedoeling? Is dit altijd zo geweest en zal het altijd zo blijven? Het antwoord is nee, nee en nee. Toen God de wereld schiep, was het Zijn bedoeling om een centrale rol te spelen in het bestuur ervan. En dat zal Hij ook in de eeuwigheid doen, wanneer Hij de nieuwe hemel en de nieuwe aarde vestigt.

In het Oude Testament zien we hoe God leiders aanstelt om te regeren. Noach, Abraham en Mozes leidden hun volk met gezag. Saul, David en Salomo stonden bekend als machtige koningen. En er waren talloze andere

koningen die door God gezalfd en bekrachtigd werden om over Zijn volk te heersen.

De uiteindelijke taak van een koning was om in waarheid en rechtvaardigheid te regeren, Gods wet te respecteren en toe te passen als de hoogste wet. Koning David werd in het bijzonder gezien als een goede koning die regeerde met een herdershart. Hoewel hij niet perfect was, bracht hij stabiliteit en vrede aan Gods volk.

In het Oude Testament zien we hoe God zijn volk leidt met goede leiders. Maar we zien ook leiders die afdwalen en grote schade aanrichten in de gemeenschap.

Maar al deze leiders waren slechts voorafschaduwingen van de ene grote Leider, Herder en Heerser die zou komen. En dat is natuurlijk de Koning der Koningen – Jezus. Jezus, als Koning, kwam om de volmaakte Herder van allen te zijn. Zijn koningschap regeert nu over de geestelijke wereld; en aan het einde der tijden zal Hij de materiële wereld in volmaakte rechtvaardigheid regeren. Hij regeert over onze zielen zoals wij Hem dat toelaten en verlangt ernaar volmaakte orde en vrede te brengen. Hij is de volmaakte Koning.

Het doel van dit gedeelte was dus om de missie van Christus te illustreren. Hij werd door de Vader naar de wereld gezonden om Priester, Profeet en Koning te zijn. Sterker nog, Hij vervulde elk van deze rollen perfect. Samen vatten ze Zijn hele missie samen.

Laten we nu eens kijken hoe Jezus Zijn missie toevertrouwde aan de apostelen en aan Zijn hele lichaam, de Kerk.

De missie toevertrouwen

Jezus is niet langer op aarde, of toch wel? Zoals vermeld in het hoofdstuk over boetedoening, verscheen Jezus na zijn opstanding aan de apostelen toen zij opgesloten zaten in de bovenkamer:

[Jezus] zei opnieuw tegen hen: ‘Vrede zij met jullie. Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik jullie.’ En toen Hij dit gezegd had, blies Hij op hen en zei: ‘Ontvang de Heilige Geest.’ ([Joh. 20:21-22](#))

Deze passage bevat twee belangrijke onderdelen. Ten eerste zei Jezus: "Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zo zend Ik jullie." Dit is cruciaal omdat het laat zien dat de apostelen nu deel zouden hebben aan de missie van Christus. Ze moesten deelhebben aan de missie die Jezus van de Vader moest volbrengen. Ze werden gezonden, zoals Jezus zelf eerder in het evangelie van Johannes zei, om nog grotere werken te doen dan Hij (zie [Johannes 14:12-14](#)). Dit maakt ons dus duidelijk dat Jezus' missie als priester, profeet en koning niet eindigde met Zijn hemelvaart. Sterker nog, Zijn aardse leven was in zekere zin slechts het begin van Zijn missie.

Het tweede belangrijke aspect in deze passage is de gave van de Heilige Geest: "En toen Hij dit gezegd had, blies Hij op hen en zei: 'Ontvang de Heilige Geest.'" Het is door een unieke gave van de Heilige Geest, namelijk de wijding tot de Heilige Orde, dat de apostelen nu in staat zijn Jezus' missie als priester, profeet en koning uit te voeren. Het is niet door hun eigen inspanning of kracht dat ze deze missie volbrengen.

Natuurlijk waren de apostelen niet de enigen aan wie de missie van Christus was toevertrouwd. Krachtens onze doop en het vormsel is aan alle gelovigen, dat wil zeggen het hele Lichaam van Christus, deze drievoudige missie van Christus toevertrouwd. Gewijde bedienaren vervullen deze drievoudige missie op een heel unieke manier, die verschilt van die van de leken, die deelnemen aan de missie van Christus door middel van een participatie die het 'koninklijk priesterschap' wordt genoemd.

Hier volgen enkele voorbeelden van hoe leken de drievoudige missie van Christus vervullen:

Priesterlijke

rol:

Hun leven aan Christus offeren als een levend offer;
hun dagelijkse werk aan Christus offeren, opdat Hij het heiligt;
gebeden tot Christus opdragen, opdat Hij de wereld heiligt;
werken van naastenliefde aan Christus offeren als een offer van liefde voor anderen.

Profetische rol:

Het Woord van God verspreiden in de wereld.
Profetisch getuigenis afleggen door een deugdzaam leven.
Catechetisch onderwijs geven binnen de kerk.
Ouders die hun kinderen het geloof bijbrengen.

Koninklijke rol:

Christus toestaan hun eigen ziel te besturen, zodat hun ziel in Gods Koninkrijk leeft.

De burgerlijke samenleving ertoe aanzetten alle wetten in overeenstemming te brengen met de goddelijke wet. De cultuur beïnvloeden zodat deze de waarheden van God weerspiegelt.

Ouders vervullen deze rol door hun kinderen te begeleiden en hen te helpen een leven te leiden dat in overeenstemming is met Christus.

Met dit basisbegrip van de rol die leken spelen in het vervullen van Christus' missie, richten we onze aandacht nu op de manier waarop gewijden deze missie op hun eigen unieke wijze vervullen. Om dit goed te begrijpen, moeten we eerst de drie graden van de heilige wijding kennen: bisschop, priester en diaken.

De graden van wijding

Het bisschopsambt: De bisschoppen zijn de opvolgers van de apostelen. Een weinig bekend feit is dat elke bisschop zijn wijding in feite kan terugvoeren tot de apostelen. Natuurlijk is dit voor de meeste bisschoppen praktisch gezien onmogelijk, omdat het moeilijk zou zijn om de historische documenten van wijdingen helemaal terug te vinden. Maar het is waar dat elke bisschop rechtstreeks afstamt van de apostelen. Vanuit die bovenkamer, toen de apostelen door Christus werden gewijd, trokken ze eropuit om te evangeliseren en de wereld te besturen. Toen ze een nieuwe christelijke gemeenschap stichtten, wijdde een apostel een nieuwe bisschop om voor die nieuwe kerk te zorgen. Die nieuwe bisschoppen deden hetzelfde, enzovoort, tot op de dag van vandaag. Deze ononderbroken keten van wijding is essentieel voor een geldige bisschopswijding. Zonder deze keten zouden het bisschopsambt, het priesterschap en het diaconaat volledig verloren gaan.

Als directe afstammelingen van de apostelen delen bisschoppen in de volheid van het priesterschap. Alleen zij hebben de bevoegdheid om nieuwe priesters en diakens te wijden. De Heilige Vader in Rome, de paus, is ook een bisschop. Als opvolger van Petrus zelf oefent hij een unieke geestelijke autoriteit uit over de gehele Kerk. Maar wat zijn wijding betreft, is de paus niet meer of minder een bisschop dan elke andere bisschop.

Priesters: Net als bisschoppen delen priesters in het priesterschap van Christus. Zij oefenen dezelfde geestelijke macht uit om de Mis te vieren,

zonden te vergeven, genezing te brengen, met gezag te preken en zielen te hoeden. Het verschil is dat priesters verbonden zijn aan een bisschop. Zij zijn medewerkers van de bisschop in de bediening van Christus. Sterker nog, elke priester moet ondergeschikt zijn aan een bisschop om zijn rol te kunnen vervullen. Zelfs leden van religieuze ordes moeten verbonden zijn aan de plaatselijke bisschop of aan de paus zelf als hun bisschop.

Diakens: Diakens worden niet tot priester gewijd, maar tot de bediening. Deze bediening houdt in dat ze in de Kerk dienen. Ze vervullen niet de rol van herder zoals priesters en bisschoppen dat doen, maar ze krijgen wel de taak om met gezag te prediken. Ook zij moeten verbonden zijn aan een bisschop en op hun eigen unieke manier, afhankelijk van de behoeften van de Kerk, als dienaren in de Kerk optreden.

Het vervullen van Christus' missie door middel van wijding.

Laten we nu eens kijken hoe de drievoudige missie van Christus, die van priester, profeet en koning, wordt vervuld in de gewijde bedienaar. We hebben al gezien hoe deze rollen in de leken worden vervuld door het koninklijk priesterschap, dus het is nu belangrijk om te begrijpen hoe ze worden vervuld door het gewijde ambt.

Priesterlijke rol: Zoals gezegd delen priesters en bisschoppen op een unieke manier in het priesterschap van Christus door hun wijding. Deze unieke deelname verschilt van die van leken en diakens, niet alleen in mate, maar ook in wezen. Met andere woorden, het is niet zo dat priesters en bisschoppen deze rol in grotere mate vervullen alsof ze over een extra functie beschikken; integendeel, ze vervullen deze rol op een geheel andere manier. Priesters en bisschoppen vervullen de priesterlijke rol van Christus door het ene en eeuwige Offer van het Kruis daadwerkelijk te laten voortleven door de opoffering van de Heilige Eucharistie. Wanneer de priester de Mis opdraagt, is het Christus Zelf die aanwezig is en het ene eeuwige Offer brengt. We zeggen dat de priester handelt *in Persona Christi*, dat wil zeggen "in de Persoon van Christus". Het is dus niet de priester zelf die de Mis opdraagt; het is Christus die leeft in en één is met de priester. Krachtens de priesterwijding is het Christus Zelf die elke Mis opdraagt.

Priesters en bisschoppen handelen ook *in Persona Christi* (de persoon van Christus) telkens wanneer zij zonden vergeven in de biechtstoel en telkens wanneer zij iemand zalven met de ziekenolie in het sacrament van de ziekenzalving.

Deze deelname aan de missie van Christus is "priesterlijk" omdat de bron ervan de genade is van het ene volmaakte offer van het kruis, wat Jezus' volmaakte priesterlijke daad was.

Profetische rol: Alle mensen zijn geroepen om het Woord van God te delen door wat ze zeggen en wat ze doen. Dat geldt voor priesters, leken en religieuzen. Maar ieder doet het op zijn of haar eigen unieke manier. Zij die deel uitmaken van het gewijde ambt, delen op een krachtige manier in de profetische missie van Christus.

Laten we een praktisch voorbeeld bekijken om dit punt te illustreren. Stel, een leek geeft les over het Evangelie van Johannes in een plaatselijke parochie. Wat hij vertelt is goed, waar en inzichtrijk. Stel je nu voor dat dezelfde lezing wordt gegeven door de pastoor. De inhoud is hetzelfde, de woorden zijn hetzelfde, maar is de profetische boodschap ook hetzelfde? Het antwoord is dat, hoewel wat er gezegd wordt hetzelfde is, het feit dat de priester de boodschap brengt van belang is. Krachtens zijn wijding krijgt de boodschap die hij verkondigt een extra autoriteit. God spreekt niet alleen door de woorden van de priester, maar ook door zijn heilige ambt. Natuurlijk geldt hetzelfde als wat er wordt onderwezen onjuist is. In dat geval is de dwaling die door een gewijde wordt verkondigd schadelijker voor de Kerk dan wanneer die door een niet-gewijde zou worden verkondigd.

Het doel van deze illustratie is om te laten zien dat God Zijn Woord op een unieke en krachtige manier spreekt door middel van het gewijde ambt. Gods Woord bestaat niet alleen uit woorden; Zijn Woord is veeleer een openbaring van Zijn Persoon zelf.

Dit geldt in het bijzonder voor de heilige liturgie zelf. De liturgie is een heilige handeling van zowel Christus als de Kerk. Jezus verschijnt sacramenteel, maar Hij verschijnt ook als het Woord dat verkondigd wordt. Om die reden is de gewijde bedienaar de enige die bevoegd is om te preken binnen de context van de liturgie. Deze homilie moet een hart-tot-hartgesprek zijn tussen God en Zijn volk, een openbaring van de gedachten, het hart en de Persoon van God Zelf. En de glorieuze waarheid is dat God deze openbaring van Zichzelf kan bewerkstelligen door de gewijde bedienaar, ondanks het feit dat de gewijde bedienaar een zondaar is, net als de rest van de mensheid. God kan wonderbaarlijke dingen doen, zelfs met gebrekkige instrumenten.

Ter vergelijking: een meestermuzikant pakt een goedkope viool en produceert prachtige muziek. Natuurlijk, hoe beter het instrument, hoe beter het geluid. Maar belangrijker dan een goed instrument is de muzikant zelf. God is die muzikant, en wij zijn het instrument. Hij gebruikt ons, en in het geval van de liturgie gebruikt Hij de gewijde bedienaar als middel tot Zijn glorieuze Woord.

De bisschoppen (en in het bijzonder de paus, zoals uitgelegd in deel één van deze serie) zijn belast met de volledige verkondiging van het Woord van God. Priesters delen ook in deze bediening van het Woord als medewerkers van de bisschoppen. Diakens zijn eveneens belast met de verkondiging van het Woord van God krachtens hun wijding en ontvangen bovendien een bijzondere gave (charisma) om dat Woord met gezag te verkondigen.

De koninklijke rol: We hebben maar al te vaak een verkeerd beeld van wat het betekent om een "koning" te zijn of om met gezag te regeren. Dit algemene misverstand lijkt voort te komen uit het feit dat velen door de geschiedenis heen hun macht hebben misbruikt. Dit is te zien in talloze vormen van misbruik binnen seculier bestuur door de eeuwen heen. Het komt ook voor in machtsmisbruik binnen de kerk zelf. Een oude uitspraak die hierin me opkomt is: "Absolute macht corrumpeert absoluut." Hoewel dit niet altijd het geval is, is het een veelvoorkomende neiging vanwege onze gevallen menselijke natuur. De macht om over mensen te regeren brengt de verleiding met zich mee om dat gezag te misbruiken en met hardheid en egoïsme te regeren.

Jezus' koningschap was van de hoogste orde en is het perfecte voorbeeld voor alle vormen van bestuur. Hij regeerde als een herder, leidde nederig zijn schapen, hield ze veilig en voedde ze. De herder is nauw betrokken bij het dagelijks leven van de schapen. Hij is bij hen in de schaapskooi. Ze kennen de herder, horen zijn stem en volgen hem.

Priesters en bisschoppen zijn door hun wijding gemachtigd om als herders op te treden voor Gods volk in de naam en persoon van Christus. Dit priesterlijk bestuur (ook wel "hiërarchie" genoemd: hieros = priesterlijk; en arch = bestuur) manifesteert zich op twee manieren. Ten eerste in het uiterlijke bestuur van de Kerk zelf; ten tweede in een meer persoonlijke herderlijke zorg voor individuele zielen.

Het priesterlijk bestuur van de Kerk wordt op verschillende niveaus uitgeoefend. De paus is belast met het universele bestuur van de gehele Kerk op aarde. Elke bisschop is belast met het bestuur van zijn lokale kerk (bisdom). En priesters, wanneer zij de verantwoordelijkheid van pastoor krijgen, worden belast met het bestuur van hun parochie. Dit bestuur brengt

verschillende rechten en verantwoordelijkheden met zich mee en wordt idealiter uitgeoefend met het hart van Christus.

Op een meer persoonlijk, één-op-één niveau zijn alle priesters en bisschoppen belast met de zorg voor de zielen en geroepen om mensen te hoeden door middel van hun pastorale bediening. Dit omvat zeker het toedienen van de sacramenten en het verkondigen van het Woord van God, maar het omvat ook individuele begeleiding door middel van geestelijke leiding. Deze meer intieme ontmoeting tussen Gods volk en priesters onthult het persoonlijke karakter van het hoeden. Hoeden (bestuur) gaat helemaal niet alleen over de priester die 'de leiding heeft'; het gaat er in de eerste plaats om dat de priester of bisschop Gods volk naar Christus leidt.

Enkele praktische overwegingen

De voorgaande pagina's van dit hoofdstuk geven een algemeen overzicht van de Heilige Orde, de oorsprong ervan in het Oude Testament, de vervulling ervan in Christus en Christus' toevertrouwing van deze missie aan de Kerk. Naast dit algemene overzicht van de Heilige Orde is het belangrijk dat we een aantal praktische overwegingen en veelvoorkomende vragen bekijken. Laten we eens kijken naar waarom de Heilige Orde alleen voor mannen is voorbehouden, het celibaat, het onderscheid tussen religieuzen en diocesane priesters, en hoe de wijding zelf plaatsvindt.

Wijding van mannen: De wijding van bisschoppen, priesters en diakens is uitsluitend voorbehouden aan mannen. Waarom is dat? Is het een vorm van discriminatie? Een overblijfsel uit het verleden? Zal het ooit veranderen? Dit zijn belangrijke vragen om goed te begrijpen en te beantwoorden.

Het antwoord op deze vragen is vrij eenvoudig. De reden waarom alleen mannen tot bisschop worden gewijd, is omdat wij doen wat Jezus deed. Jezus was een man. God de Zoon nam menselijk vlees aan in de gedaante van een mens. Jezus koos twaalf mannen uit als Zijn apostelen, en zij werden Zijn eerste bisschoppen. Vanaf dat moment waren degenen die de apostelen als hun opvolgers en medewerkers kozen, mannen. Daarom zet de Kerk voort wat Jezus en de apostelen deden.

Hetzelfde geldt voor het diaconaat. In Handelingen 6 wordt het diaconaat ingesteld. De apostelen hadden hulp nodig en kozen zeven mannen uit om tot diaken gewijd te worden. Deze praktijk werd vervolgens door de eeuwen heen voortgezet.

Het is belangrijk om te begrijpen dat we bij alle sacramenten doen wat Jezus deed. We dopen bijvoorbeeld met water omdat Jezus met water gedoopt werd. We gebruiken brood en wijn voor de mis omdat Jezus dat ook deed. En we gebruiken mannen voor de wijding omdat Jezus dat ook deed.

Het is gemakkelijk om dit in twijfel te trekken en je af te vragen waarom Jezus alleen mannen koos als zijn eerste bisschoppen. Waren het slechts de culturele invloeden van die tijd? Werd Jezus zelf onder druk gezet door die cultuur? Nee, zeker niet. Jezus was vaak tegendraads en schroomde niet om op te komen tegen de verkeerde gebruiken van die tijd. We moeten dus concluderen dat Hij deed wat Hij vrijwillig wilde doen.

Een andere vraag die kan opkomen, is of dit betekent dat Jezus, of de Kerk, bevooroordeeld is door de wijding alleen aan mannen toe te staan. Ook hier geldt: absoluut niet. Er is niets mis mee om alleen mannen voor de wijding te kiezen. Eerlijk gezegd zullen we pas volledig begrijpen waarom Jezus dit deed als we in de hemel zijn. Dan zullen we het Hem moeten vragen. Maar we moeten weten en geloven dat Jezus niet bevooroordeeld was. Sterker nog, Hij was zeer zorgzaam en tegendraads in de manier waarop Hij vrouwen met het grootste respect en de grootste waardigheid behandelde. Om de een of andere reden koos Hij echter mannen voor de heilige wijdingen. In onze tijd denken we vaak dat gelijkheid van waardigheid gelijkheid van rollen en verantwoordelijkheden betekent. Maar is dat wel zo? Wat wel waar is, is dat mannen en vrouwen 100% gelijk zijn in waardigheid, maar verschillen in hun rol in de wereld, het gezin en de Kerk. We moeten er heel voorzichtig mee zijn om niet in de val te lopen door te denken dat 'anders zijn' betekent dat je 'beter' of 'slechter' bent. Dat is niet zo. We moeten niet bang zijn om de verschillen tussen mannen en vrouwen te omarmen in overeenstemming met Gods plan, terwijl we tegelijkertijd volledige gelijkheid in waardigheid behouden.

Kan deze praktijk, waarbij alleen mannen tot priester worden gewijd, ooit veranderen? Nee, dat kan net zo min als de Kerk zou kunnen veranderen wat betreft het gebruik van brood en wijn voor de Mis of water voor de Doop. Deze praktijk zal dus tot in de eeuwigheid blijven bestaan.

Celibaat : In de westerse kerk is het gebruikelijk dat alleen celibataire priesters en bisschoppen worden gewijd. Een getrouwde man kan wel tot diaken worden gewijd, maar als zijn vrouw overlijdt voordat hij overlijdt, mag hij niet hertrouwen.

In de Oosterse Kerk is het celibaat voor priesters facultatief; daarom kunnen gehuwde mannen tot priester gewijd worden. Bisschoppen worden echter alleen gekozen uit priesters die ervoor kiezen om in celibaat te leven.

Waarom kennen we het celibaat in de westerse kerk? Deze vraag kan vanuit verschillende perspectieven worden beantwoord. In de Schrift sprak Jezus zelf over hen die celibatair zouden leven ter wille van het Koninkrijk ([Matteüs 19:12](#)). En we mogen niet vergeten dat Jezus zelf celibatair leefde. Paulus spreekt in 1 Korintiërs 7 over het celibaat als een ideaal . En toen de apostelen eropuit trokken om het evangelie te verkondigen in nieuwe steden en landen, lieten ze hun families achter om hun missie te volbrengen.

Wat betreft de reden waarom we celibaat hebben, lijkt het erop dat er, naast de Bijbelse basis en het getuigenis van Christus als celibatair, ook praktische, pastorale en symbolische redenen zijn.

In de praktijk stelt het celibaat een priester in staat zich volledig aan zijn priesterlijke bediening te wijden. Dit is het ideaal voor een priester. Als een priester getrouwd is en kinderen heeft, is het vanzelfsprekend dat zijn vrouw en kinderen voorrang krijgen boven zijn priesterlijke bediening. Een priester moet echter ernaar streven Christus in alle opzichten na te volgen. Priesters moeten idealiter hun priesterlijke bediening centraal stellen in hun leven. Om die reden ervaren getrouwde priesters gemakkelijker een conflict tussen twee zeer goede dingen: hun bediening en hun gezin. Niet dat dit een onoverkomelijk of zelfs negatief conflict is. Het is simpelweg een conflict van prioriteiten. Daarom heeft de westerse kerk het celibaat in stand gehouden, zodat priesters zich volledig op hun bediening kunnen richten.

Zou het celibaat ooit kunnen veranderen? Theologisch gezien wel. De paus heeft de bevoegdheid om dit te veranderen, aangezien het een discipline van de Kerk is en geen essentieel onderdeel van het priesterambt. Immers, sommige apostelen waren getrouwd, priesters in de Oosterse Kerk kunnen getrouwd zijn, en er zijn zelfs extreme gevallen binnen de Westerse Kerk waarin priesters getrouwd kunnen zijn. (Wanneer een getrouwde Anglicaanse priester zich tot het katholicisme bekeert, kan hij toestemming krijgen om tot katholiek priester gewijd te worden terwijl hij nog steeds getrouwd is.) Hoewel het celibaat in theorie *zou kunnen* veranderen, geloven de meesten dat dit niet zal gebeuren. Het is al eeuwenlang de praktijk, is een van de belangrijkste drijfveren geweest voor de missionaire impuls van de Kerk, en zal hoogstwaarschijnlijk de praktijk van de Kerk blijven.

Religieuze en diocesane priesters : Het eerste wat gezegd moet worden over het onderscheid tussen priesters van religieuze ordes en diocesane priesters is dat een priester een priester is. Er bestaan geen twee vormen van het priesterschap. Alle priesters zijn priesters, alle diakens zijn diakens en alle bisschoppen zijn bisschoppen. Er zijn echter verschillende manieren

waarop priesters hun priesterlijke bediening uitoefenen. Een van de belangrijkste onderscheidende factoren is of ze religieuze of diocesane priesters zijn.

Een religieuze priester is iemand die eerst lid is van een religieuze orde, zoals de Franciscanen of Dominicanen, en later, met toestemming van de oversten van de orde, ook tot priester wordt gewijd. De voornaamste reden voor een religieus om ook tot priester gewijd te worden, is om bij te dragen aan de missie van de orde. Deze priesters blijven religieuze broeders of monniken en oefenen hun priesterschap/diakenschap uit in overeenstemming met de aanwijzingen van de oversten van die orde. Religieuze priesters leggen geloften af volgens de gebruiken van hun orde, maar vrijwel elke orde legt geloften van celibaat, gehoorzaamheid en kuisheid af.

Diocesane priesters worden gewijd voor een specifiek bisdom, onder leiding van een specifieke bisschop, met als doel de behoeften van dat bisdom te dienen. Diocesane priesters leggen plechtige geloften van gehoorzaamheid en celibaat af. Gehoorzaamheid betekent in de eerste plaats dat een priester de hem door zijn bisschop toegewezen taken vervult. Celibaat spreekt voor zich: het betekent dat een diocesane priester het goede van het huwelijk en het gezin opoffert om zich volledig aan het priesterambt te wijden.

De wijding zelf : Als u ooit de kans krijgt om een prachtige en plechtige wijdingsceremonie bij te wonen, is dat zeker de moeite waard. Een diocesane priester bereidt zich voor op de wijding door na de middelbare school acht jaar te studeren. Dit omvat doorgaans een bachelordiploma in de filosofie en een masterdiploma in de theologie. Tijdens de priesteropleiding verricht de seminarist ook diverse apostolische taken, ontvangt hij geestelijke begeleiding en werkt hij aan de vorming van zijn persoonlijkheid. Een religieus volgt vaak ook minstens acht jaar studie, en soms zelfs langer. Alleen een bisschop kan een man tot diaken of priester wijden. Bisschoppen worden gewijd door andere bisschoppen. Dit gebeurt doorgaans in aanwezigheid van ten minste drie bisschoppen.

Het ritueel omvat het publiekelijk afleggen van de priester- en diakenbeloften, de handoplegging en, voor priesters, het zalven van hun handen met chrismaolie. Tijdens de ceremonie worden ze gekleed in hun nieuwe liturgische gewaad en verwelkomd door de andere aanwezige priesters of diakens. Het is werkelijk een glorieuze ceremonie.

Tot slot wil ik nog vermelden dat de wijding, net als de doop en het vormsel, een "onuitwisbaar karakter" aan de ziel van de gewijde schenkt. Dit betekent dat een man, eenmaal gewijd, voor eeuwig gewijd is. Deze heilige gave kan niet worden weggenomen. Zelfs als hij de actieve bediening zou verlaten of

daaruit zou worden ontheven, zou het geestelijke karakter van de wijding niet worden uitgewist. Eens bisschop, priester of diaken, altijd bisschop, priester of diaken.

We hebben slechts een tipje van de sluier opgelicht over het Heilig Sacrament, maar hopelijk helpt deze basisintroductie tot dit sacrament u om de gave van onze bisschoppen, priesters en diakens meer te waarderen. Zij zijn hier om de Kerk te dienen en zijn sterk afhankelijk van de gebeden en steun van de leken.